

Povijest

STANDARDI UČENIČKIH POSTIGNUĆA ZA POVIJEST

Dokument je usvojen na 11. sjednici Odbora Agencije za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje održanoj 22. prosinca 2020. godine.

STANDARDI UČENIČKIH POSTIGNUĆA ZA POVIJEST
KRAJ 6. RAZREDA

OBLAST 1: POVIJESNI IZVORI I PROUČAVANJE POVIJESTI

Ishodi učenja:

1. Provodi školska istraživanja kako bi ispitao prošlost i sadašnjost.
2. Pokazuje drugima povijesno znanje i razumijevanje.
3. Tumači prošlost na temelju didaktički oblikovanih povijesnih izvora i razumije što sve može utjecati na pisanje povijesti; otkriva različita povijesna stajališta na povijesne događaje i određuje kontekst u kojemu su ta stajališta nastala (kritičko mišljenje).

ISHODI UČENJA	OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
	Učenik:		
1. Provodi školska istraživanja kako bi ispitao prošlost i sadašnjost	Opisuje vrste povijesnih izvora (materijalni, pisani, usmeni, slikovni...)	Objašnjava obilježja povijesnih izvora iz prapovijesti i starog vijeka	Odabire vrste povijesnih izvora u vezi s karakterističnim povijesnim razdobljem (prapovijest i stari vijek)
	Izabire primjere povijesnih izvora (fotografija, obiteljski predmeti, osobni dokumenti..) iz vlastitog života	Daje primjere obilježja povijesnih izvora iz prapovijesti i starog vijeka te iz vlastitog života)	Koristi znanja o obilježjima povijesnih izvora na konkretnim primjerima iz povijesti, starog vijeka i iz vlastitog života
2. Pokazuje drugima povijesno znanje i razumijevanje	Razlikuje pojave i događaje iz prapovijesti i starog vijeka na osnovu didaktički oblikovanih povijesnih izvora	Zbraja podatke dobivene uz pomoć didaktički oblikovanih izvora o određenoj temi iz prapovijesti i staroga vijeka	Uspoređuje različite vrste didaktički oblikovanih izvora na temelju kojih odgovara o određenoj temi iz prapovijesti i staroga vijeka

3. Tumači prošlost na temelju didaktički oblikovanih povijesnih izvora i razumije što sve može utjecati na pisanje povijesti; otkriva različita povijesna stajališta na povijesne događaje i određuje kontekst u kojemu su ta stajališta nastala (kritičko mišljenje)	Prepoznaje o kojoj je povijesnoj pojavi, događaju ili osobi iz starog vijeka riječ na temelju didaktički oblikovanih povijesnih izvora (pisanih, materijalnih)	Određuje iz kojeg razdoblja potiče povijesni izvor kada su u njemu navedene jasne informacije o osobinama tog razdoblja	Ilustrira osnovne osobine didaktički oblikovanih povijesnih izvora za proučavanje prošlosti nakon njihove usporedbe
	Navodi različita tumačenja iste povijesne pojave na jednostavnim primjerima	Objašnjava različita tumačenja iste povijesne pojave na jednostavnim primjerima	Uspoređuje različita tumačenja povijesnih pojava/događaja na osnovi istih povijesnih izvora

**OBLAST 2: POVIJESNO ZNANJE I RAZUMIJEVANJE;
POVIJESNO VRIJEME I KRONOLOGIJA**

Ishodi učenja:

1. Tumači kategorije povijesnoga vremena
2. Koristi različite načine prikazivanja povijesnoga vremena i kronologije
3. Analizira povijesna razdoblja, kako su povezani događaji u njima, objašnjava glavne pravce, procese i probleme iz prošlosti smještajući ljude i događaje u vremenski i prostorni okvir.
4. Objasnjava kako se mijenja gledište, ovisno o vremenu i prostoru.

ISHODI UČENJA	OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
1. Tumači kategorije povijesnoga vremena	Učenik:		
	Određuje kojem stoljeću pripadaju važne godine iz prošlosti	Pretvara jednu vremensku kategoriju u drugu (godine, desetljeće, stoljeće, tisućljeće)	Povezuje odabrane podatke iz kronologije s povijesnim događajima i ličnostima

2. Koristi različite načine prikazivanja povijesnoga vremena i kronologije	Prepoznaje ključne povijesne događaje/ličnosti na vremenskoj lenti iz razdoblja starog vijeka	Crta lente vremena ključnih povijesnih događaja/pojmova/ličnosti iz razdoblja starog vijeka	Objašnjava podatke iz lente vremena/tablice/grafičke prikaze ključnih povijesnih događaja/pojmova/ličnosti iz razdoblja starog vijeka
			Izrađuje lentu vremena koristeći se primjerima kronologije iz vlastitog života
3. Analizira povijesna razdoblja, kako su povezani događaji u njima, objašnjava glavne pravce, procese i probleme iz prošlosti smještajući ljude i događaje u vremenski i prostorni okvir	Opisuje obilježja starog vijeka kronološkim redoslijedom	Povezuje kronološkim redoslijedom osobe, događaje, pojave i procese s obilježjima starog vijeka	Tumači obilježja starog vijeka povezujući osobe, događaje, pojave i procese kronološkim redoslijedom
4. Objašnjava kako se mijenja gledište, ovisno o vremenu i prostoru	Prepoznaje različite interpretacije i perspektive o ljudima, događajima i pojavama iz prapovijesti	Ilustrira različite interpretacije i perspektive o ljudima, događajima i pojavama iz prapovijesti i staroga vijeka	Uspoređuje različita tumačenja i stajališta o ljudima, događajima i pojavama iz prapovijesti i staroga vijeka

OBLAST 3: POVIJESNO ZNANJE I RAZUMIJEVANJE; KONTINUITET I PROMJENA

Ishodi učenja:

1. Objašnjava kako su glavni događaji u vremenu povezani jedan s drugim i rekonstruira, prati i tumači određene oblike društva (društvene, gospodarske, kulturne, religijske, političke te svakodnevni život) u različitim kontekstima u povijesnome vremenu i različitim povijesnim razdobljima.
2. Razumije trajanje nekih ideja u povijesnome vremenu i kako preplitanjem određenih ideja i povijesnih događaja može doći do novih povijesnih obrazaca.
3. Utvrđuje na koji način dolazi do promjena u različitim povijesnim razdobljima, objašnjava kako se neki oblici mogu promijeniti, dok drugi ostaju isti; razumije složenost promjena i njihov utjecaj ne samo na politiku i tehnologiju, već i na vrijednosti i vjerovanja; utvrđuje ključne prekretnice u svjetskoj povijesti i određuje uzroke koji su doveli do promjena i dugoročnih posljedica tih promjena.

ISHODI UČENJA	OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
1. Objašnjava kako su glavni događaji u vremenu povezani jedan s drugim, i rekonstruira, prati i tumači određene oblike društva (društvene, gospodarske, kulturne, religijske, političke te svakodnevni život) u različitim kontekstima u povijesnome vremenu i različitim povijesnim razdobljima	Učenik:		
	Navodi različite oblike društvenih odnosa i vjerovanja na primjerima iz prapovijesti i povijesti starog vijeka	Objašnjava kako su se društveni odnosi i vjerovanja mijenjali tijekom vremena razlikujući napredak od nazadovanja na primjerima iz prapovijesti i povijesti starog vijeka	Uspoređuje promjene izazvane povijesnim procesima na društvene odnose i vjerovanja na primjerima iz prapovijesti i povijesti starog vijeka
2. Razumije trajanje nekih ideja u povijesnome vremenu i kako preplitanjem određenih ideja i povijesnih događaja može doći do novih povijesnih obrazaca	Navodi primjere ideja i vjerovanja iz starog vijeka koje traju i danas	Povezuje povijesne događaje iz starog vijeka s određenim idejama	Objašnjava pozitivne i negativne utjecaje ideja iz starog vijeka na promjene u društvu

3. Utvrđuje na koji način dolazi do promjena u različitim povijesnim razdobljima, objašnjava kako se neki oblici mogu promijeniti, dok drugi ostaju isti; razumije složenost promjena i njihov utjecaj ne samo na politiku i tehnologiju, već i na vrijednosti i vjerovanja; utvrđuje ključne prekretnice u svjetskoj povijesti i određuje uzroke koji su doveli do promjena i dugoročnih posljedica tih promjena	Navodi primjere promjena i kontinuiteta (događaji, povijesne ideje, procesi, društveni odnosi) iz prapovijesti i starog vijeka.	Opisuje primjere kontinuiteta i promjene (događaji, povijesne ideje, procesi, društveni odnosi) u prapovijesti i starom vijeku te izdvaja sličnosti i razlike.	Ispituje što je iz antičkoga razdoblja ostalo sačuvano do danas na osnovi primjera kontinuiteta i promjena (događaji, povijesne ideje, procesi, društveni odnosi) u prapovijesti i starom vijeku.
	Nabraja događaje koji predstavljaju ključne prekretnice u prapovijesti i starom vijeku	Stavlja u vezu događaje koji predstavljaju ključne prekretnice u prapovijesti i starom vijeku	Izdvaja po važnosti i objašnjava događaje koji predstavljaju ključne prekretnice u prapovijesti i starom vijeku

OBLAST 4: POVIJESNO ZNANJE I RAZUMIJEVANJE; UZROČNO-POSLEDIČNI ODNOSI

Ishodi učenja:

1. Objašnjava i međusobno razlikuje uzrok i posljedicu određenih povijesnih pojava.
2. Ukazuje na povezanost između određenih povijesnih događaja i širih društvenih, gospodarskih i političkih pravaca i razvoja.
3. Tumači složenost povijesnih uzroka i posljedica, kao i ograničenja da se utvrde uzrok i posljedica.

ISHODI UČENJA	OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
	<i>Učenik:</i>		
1. Objašnjava i međusobno razlikuje uzrok i posljedicu određenih povijesnih pojava	Definira pojmove: uzrok, povod i posljedica nekog povijesnog događaja	Objašnjava pojmove: uzrok, povod i posljedica na primjerima iz prapovijesti i starog vijeka	Uspoređuje uzroke, povod i posljedice događaja, pojava i procesa na primjerima iz prapovijesti i starog vijeka

<p>2. Ukazuje na povezanost između određenih povijesnih događaja i širih društvenih, gospodarskih i političkih pravaca i razvoja</p>	<p>Povezuje određene povijesne ličnosti i događaje iz prapovijesti i starog vijeka</p>	<p>Objašnjava promjene koje su slijedile nakon određenog povijesnog događaja u prapovijesti i starom vijeku</p>	<p>Identificira utjecaj određenog povijesnog događaja i pojava iz prapovijesti i starog vijeka na promjene u svakodnevnom životu</p>
<p>3. Tumači složenost povijesnih uzroka i posljedica, kao i ograničenja da se utvrde uzrok i posljedica</p>	<p>N/P</p>	<p>N/P</p>	<p>Prepoznaje povezanost uzroka i posljedica događaja iz starog vijeka</p>

STANDARDI UČENIČKIH POSTIGNUĆA ZA POVIJEST
KRAJ DEVETOGODIŠNJEGA ODGOJA I OBRAZOVANJA

OBLAST 1: POVIJESNI IZVORI I PROUČAVANJE POVIJESTI

Ishodi učenja:

1. Provodi školska istraživanja kako bi ispitao prošlost i sadašnjost.
2. Pokazuje drugima povijesno znanje i razumijevanje.
3. Tumači prošlost na temelju didaktički oblikovanih povijesnih izvora i razumije što sve može utjecati na pisanje povijesti; otkriva različita povijesna stajališta na povijesne događaje i određuje kontekst u kojemu su ta stajališta nastala (kritičko mišljenje).

ISHODI UČENJA	OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
	Učenik:		
1. Provodi školska istraživanja kako bi ispitao prošlost i sadašnjost	Razlikuje vrste povijesnih izvora	Odabire različite povijesne izvore u istraživanju povijesnih tema	Analizira različite povijesne izvore na temelju kojih donosi zaključke o određenoj temi
	Uspoređuje primarne i sekundarne izvore	Povezuje odgovarajuće izvore s povijesnim događajima o kojima govore	Argumentirano potkrepljuje svoje zaključke o povijesnim događajima koristeći se izvorima
2. Pokazuje drugima povijesno znanje i razumijevanje	Izdvađa podatke o povijesnim događajima iz izvora	Određuje sličnosti i razlike između istih ili različitih povijesnih pojava/događaja na osnovu podataka iz povijesnih izvora	Procjenjuje važnost podataka iz izvora za određenu povijesnu pojavu i/ili događaj
3. Tumači prošlost na temelju didaktički oblikovanih povijesnih izvora i razumije što sve može utjecati na pisanje povijesti; otkriva različita povijesna gledišta na povijesne događaje i određuje kontekst u kojemu su ta stajališta nastala (kritičko mišljenje)	Prepoznaje izvore nastale neposredno nakon povijesne pojave i/ili događaja i one nastale nakon povijesne udaljenosti	Utvrđuje sličnosti i razlike podataka iz povijesnih izvora koji govore različito o istom događaju i/ili pojavi	Procjenjuje relevantnost različitih povijesnih izvora i na osnovu njih donosi zaključke o događajima/pojavama
	Prepoznaje pristranost u pojedinim tumačenjima povijesnih osoba, događaja, pojava, procesa	Objašnjava pristranosti u pojedinim tumačenjima povijesnih osoba, događaja, pojava, procesa	Objašnjava različitost povijesnih stajališta ovisno o kontekstu u kojemu su ta gledišta nastala

OBLAST 2: POVIJESNO ZNANJE I RAZUMIJEVANJE;
POVIJESNO VRIJEME I KRONOLOGIJA

Ishodi učenja:

1. Tumači kategorije povijesnoga vremena
2. Koristi različite načine prikazivanja povijesnoga vremena i kronologije
3. Analizira povijesna razdoblja, kako su povezani događaji u njima, objašnjava glavne pravce, procese i probleme iz prošlosti smještajući ljude i događaje u vremenski i prostorni okvir
4. Objašnjava kako se mijenja stajalište ovisno o vremenu i prostoru.

ISHODI UČENJA	OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
	Učenik:		
1. Tumači kategorije povijesnoga vremena	Navodi različite načine računanja vremena i vremenske kategorije godina, desetljeće, stoljeće, tisućljeće, prije Krista, poslije Krista)	Primjenjuje različite načine računanja vremena	Analizira povezanost određenih povijesnih događaja/pojava u vremenskom okviru kada su se dogodili
2. Koristi različite načine prikazivanja povijesnoga vremena i kronologije	Smješta određeni povijesni događaj/pojavu/proces u odgovarajuće vremensko razdoblje koristeći lentu vremena/tablice/grafičke prikaze	Uspoređuje povijesne događaje/procese/osobe/ iz opće i nacionalne povijesti u istom vremenskom razdoblju koristeći lentu vremena/tablice/grafičke prikaze	Izrađuje lentu vremena/tablice/grafičke prikaze o povijesnim događajima/pojavama /procesima iz opće i nacionalne povijesti u istom vremenskom razdoblju prema određenom kriteriju
3. Analizira povijesna razdoblja, kako su povezani događaji u njima, objašnjava glavne pravce, procese i probleme iz prošlosti smještajući ljude i događaje u vremenski i prostorni okvir	Opisuje glavna obilježja povijesnih razdoblja navodeći osobe, događaje, pojave i procese kronološkim redoslijedom	Povezuje povijesne događaje/procese/osobe s povijesnim razdobljima objašnjavajući njihov utjecaj u društvu	Procjenjuje povezanost povijesnih događaja u vremenskom i prostornom okviru

4. Objašnjava kako se mijenja stajalište, ovisno o vremenu i prostoru	Definira osnovne osobine društava u povijesnim razdobljima i njihovo različito tumačenje ovisno o vremenu i prostoru	Ukazuje na prekretnice u svjetskoj povijesti i promjene nakon tih događaja i/ili pojava kao i njihovo različito tumačenje ovisno o vremenu i prostoru	Klasificira određene povijesne događaje/pojave/procese iz perspektive vremena i prostora u kojemu su nastali, kao i u suvremeno doba
---	--	---	--

OBLAST 3: POVIJESNO ZNANJE I RAZUMIJEVANJE: KONTINUITET I PROMJENA

Ishodi učenja:

1. Objašnjava kako su glavni događaji u vremenu povezani jedan s drugim i rekonstruira, prati i tumači određene oblike društva (društvene, gospodarske, kulturne, religijske, političke te svakodnevni život) u različitim kontekstima u povijesnome vremenu i različitim povijesnim razdobljima.
2. Razumije trajanje nekih ideja u povijesnome vremenu i kako preplitanjem određenih ideja i povijesnih događaja može doći do novih povijesnih obrazaca.
3. Utvrđuje na koji način dolazi do promjena u različitim povijesnim razdobljima, objašnjava kako se neki oblici mogu promijeniti, dok drugi ostaju isti; razumije složenost promjena i njihov utjecaj ne samo na politiku i tehnologiju, već i na vrijednosti i vjerovanja; utvrđuje ključne prekretnice u svjetskoj povijesti i određuje uzroke koji su doveli do promjena i dugoročnih posljedica tih promjena.

ISHODI UČENJA	OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
1. Objašnjava kako su glavni događaji u vremenu povezani jedan s drugim, i rekonstruira, prati i tumači određene oblike (društvene, gospodarske, kulturne, religijske, političke te svakodnevni život) u različitim kontekstima u povijesnome vremenu i različitim povijesnim razdobljima.	Izdvađa ključne događaje i promjene u društvu nastale u određenom povijesnom kontekstu	Učenik:	
		Otkriva promjene u društvenim odnosima kroz različita povijesna razdoblja	Ispituje utjecaj društvenih (religijskih, kulturnih, gospodarskih, političkih) promjena nakon ključnih povijesnih događaja i pojava ukazujući na njihove pozitivne i negativne posljedice na društvo
			Ukazuje na povezanost promjena u društvenim odnosima s ključnim događajima kroz različita povijesna razdoblja.

<p>2. Razumije trajanje nekih ideja u povijesnome vremenu i kako preplitanjem određenih ideja i povijesnih događaja može doći do novih povijesnih obrazaca</p>	<p>Navodi neke od povijesnih ideja koje su izazvale prekretnice u različitim povijesnim epohama</p>	<p>Uspoređuje povijesne ideje, njihovo međusobno preplitanje te posljedice koje ostavljaju na društvo u različitim povijesnim epohama</p>	<p>Analizira uzroke promjena procesa/pojava u društvu izazvane povijesnim idejama i zaključuje koje su njihove posljedice na društvo nekada i danas</p>
<p>3. Utvrđuje na koji način dolazi do promjena u različitim povijesnim razdobljima, objašnjava kako se neki oblici mogu promijeniti, dok drugi ostaju isti; razumije složenost promjena i njihov utjecaj ne samo na politiku i tehnologiju, već i na vrijednosti i vjerovanja; utvrđuje ključne prekretnice u svjetskoj povijesti i određuje uzroke koji su doveli do promjena i dugoročnih posljedica tih promjena</p>	<p>Označava događaje koji predstavljaju ključne prekretnice u svjetskoj povijesti</p>	<p>Utvrđuje ključne prekretnice u svjetskoj povijesti i uzroke koji su doveli do promjena</p>	<p>Procjenjuje jesu li promjena i razvitak nužno uvjet za napredak (npr. atomska bomba, epidemije...)</p>
	<p>Označava događaje koji predstavljaju ključne prekretnice u svjetskoj povijesti</p>	<p>Utvrđuje ključne prekretnice u svjetskoj povijesti i uzroke koji su doveli do promjena</p>	<p>Procjenjuje jesu li promjena i razvitak nužno uvjet za napredak (npr. atomska bomba, epidemije...)</p>

OBLAST 4: POVIJESNO ZNANJE I RAZUMIJEVANJE; UZROČNO-POSLEDIČNI ODNOSI

Ishodi učenja:

1. Objašnjava i međusobno razlikuje uzrok i posljedicu određenih povijesnih pojava.
2. Ukazuje na povezanost između određenih povijesnih događaja i širih društvenih, gospodarskih i političkih pravaca i razvoja.
3. Razumije složenost povijesnih uzroka i posljedica, kao i ograničenja da se utvrde uzrok i posljedica.

ISHODI UČENJA	OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
	Učenik:		
1. Objašnjava i međusobno razlikuje uzrok i posljedicu određenih povijesnih pojava	Navodi primjere uzroka i posljedica ključnih povijesnih događaja/poja	Razlikuje uzroke, povode i posljedice na primjerima ključnih povijesnih događaja/poja	Procjenjuje uzroke i posljedice povijesnih događaja po važnosti (npr. trenutačni – dugoročni, izravni – neizravni, lokalni – globalni)
2. Ukazuje na povezanost između određenih povijesnih događaja i širih društvenih, gospodarskih i političkih pravaca i razvoja	Prepoznaje vezu između određenih povijesnih događaja i utjecaj koji su imale na gospodarske, političke, kulturne i društvene procese	Tumači povezanost određenih povijesnih događaja s gospodarskim, političkim, kulturnim i društvenim procesima	Analizira posljedice određenih povijesnih događaja na promjene u gospodarstvu, politici i društvu
3. Tumači složenost povijesnih uzroka i posljedica, kao i ograničenja da se utvrde uzrok i posljedica	Navodi primjere različitih tumačenja uzroka, povoda i posljedica ključnih povijesnih događaja	Objašnjava različita tumačenja uzroka, povoda i posljedica na primjerima ključnih povijesnih događaja.	Argumentirano obrazlaže pozitivne i negativne posljedice povijesnih događaja

STANDARDI UČENIČKIH POSTIGNUĆA ZA POVIJEST
KRAJ SREDNJOŠKOLSKOGA ODGOJA I OBRAZOVANJA

OBLAST 1: POVIJESNI IZVORI I PROUČAVANJE POVIJESTI

Ishodi učenja:

1. Provodi školska istraživanja kako bi ispitao prošlost i sadašnjost.
2. Pokazuje drugima povijesno znanje i razumijevanje.
3. Tumači prošlost na temelju didaktički oblikovanih povijesnih izvora i razumije što sve može utjecati na pisanje povijesti; otkriva različita povijesna stajališta na povijesne događaje i određuje kontekst u kojemu su ta stajališta nastala (kritičko mišljenje).

ISHODI UČENJA	OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
1. Provodi školska istraživanja kako bi ispitao prošlost i sadašnjost	Učenik:		
	Odabire primarne i sekundarne izvore relevantne za određenu povijesnu temu	Uspoređuje činjenice iz primarnih i sekundarnih izvora kako bi odgovorio na pitanja o određenoj temi	Prezentira zaključke o određenoj temi na osnovu analize primarnih i sekundarnih izvora
2. Pokazuje drugima povijesno znanje i razumijevanje	Izdvađa činjenice iz primarnih i sekundarnih izvora kako bi odgovorio na pitanja o određenoj temi	Ispituje različito tumačenje pojedinih događaja u prošlosti na osnovu primarnih i sekundarnih izvora	Kombinira podatke dobivene iz primarnih i sekundarnih povijesnih izvora
	Interpretira podatke iz grafičkih i statističkih izvora kako bi odgovorio na pitanja o određenoj povijesnoj temi	Ispituje važnost podataka dobivenih iz grafičkih i statističkih izvora za određenu povijesnu temu	Izrađuje grafički ili statistički prikaz na osnovu utvrđenih podataka o određenoj povijesnoj temi

3. Tumači prošlost na temelju didaktički oblikovanih povijesnih izvora i razumije što sve može utjecati na pisanje povijesti; otkriva različita povijesna gledišta na povijesne događaje i određuje kontekst u kojemu su ta gledišta nastala (kritičko mišljenje)	Razvrstava informacije iz različitih izvora s ciljem opisivanja određene povijesne pojave i/ili događaja	Objašnjava razloge zbog kojih se isti povijesni događaj i/ili pojava tumači različito na osnovu povijesnih izvora	Daje kritički osvrt o podacima dobivenim iz različitih povijesnih izvora koji daju drugačiju sliku o istom povijesnom događaju i/ili pojavi
	Predočava pristranosti u pojedinim tumačenjima povijesnih osoba, događaja, pojava, procesa	Izdvaja primjere različitog tumačenja istog povijesnog događaja	Potkrjepljuje argumentima svoj stav i mišljenje o tumačenju određenog povijesnog izvora

OBLAST 2: POVIJESNO ZNANJE I RAZUMIJEVANJE; POVIJESNO VRIJEME I KRONOLOGIJA

Ishodi učenja:

1. Tumači kategorije povijesnoga vremena
2. Koristi različite načine prikazivanja povijesnoga vremena i kronologije
3. Analizira povijesna razdoblja, kako su povezani događaji u njima, objašnjava glavne pravce, procese i probleme iz prošlosti smještajući ljude i događaje u vremenski i prostorni okvir.
4. Objašnjava kako se mijenja stajalište ovisno o vremenu i prostoru.

ISHODI UČENJA	OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
	Učenik:		
1. Tumači kategorije povijesnoga vremena	Razlikuje kronološki povijesna razdoblja	Povezuje određene povijesne pojave (osobe, događaji, procesi) s različitim povijesnim razdobljima	Procjenjuje ključne povijesne događaje/pojave i njihov utjecaj na povijesne epohe kojima pripadaju, kao i na sadašnjost.
2. Koristi različite načine prikazivanja povijesnoga vremena i kronologije	Interpretira povijesne događaje/ pojmove/procese/ osobe kronološkim slijedom koristeći se grafikonima, statističkim, kronološkim i sinkroniziranim tablicama	Uspoređuje podatke o događajima iz različitih prikaza povijesnog vremena (grafikoni, dijagrami, sinkronizirane tablice) iz opće i nacionalne povijesti	Kreira sinkroniziranu tablicu povijesnih događaja/pojava/ procesa prema određenom kriteriju

3. Analizira kako su povezani događaji u njima, objašnjava glavne pravce, procese i probleme iz prošlosti smještajući ljude i događaje u vremenski i prostorni okvir	Razlikuje glavna obilježja povijesnih razdoblja	Ispituje povijesne događaje i pojave različitog društvenog konteksta u istom razdoblju	Kreira sinkroniziranu tablicu za određenu povijesnu temu kombinirajući povijesne događaje i pojave iz različitog konteksta u istom razdoblju
4. Razumije kako se mijenja gledište ovisno o vremenu i prostoru	Razlikuje tumačenja povijesnih događaja/pojava/procesa u vrijeme kada su nastali, kao i u suvremeno doba, i njihov utjecaj na svakodnevni život	Ispituje različita tumačenja povijesnih događaja/pojava/procesa u vrijeme kada su nastali, kao i u suvremeno doba, i njihov utjecaj na svakodnevni život	Daje kritički osvrt na različita tumačenja povijesnih događaja/pojava/procesa u vrijeme kada su nastali, kao i u suvremeno doba, i njihov utjecaj na svakodnevni život

OBLAST 3: POVIJESNO ZNANJE I RAZUMIJEVANJE; KONTINUITET I PROMJENA

Ishodi učenja:

1. Objašnjava kako su glavni događaji u vremenu povezani jedan s drugim i rekonstruira, prati i tumači određene oblike društva (društvene, gospodarske, kulturne, religijske, političke te svakodnevni život) u različitim kontekstima u povijesnome vremenu i različitim povijesnim razdobljima.
2. Razumije trajanje nekih ideja u povijesnome vremenu i kako preplitanjem određenih ideja i povijesnih događaja može doći do novih povijesnih obrazaca.
3. Utvrđuje na koji način dolazi do promjena u različitim povijesnim razdobljima, objašnjava kako se neki oblici mogu promijeniti, dok drugi ostaju isti; razumije složenost promjena i njihov utjecaj ne samo na politiku i tehnologiju, već i na vrijednosti i vjerovanja; utvrđuje ključne prekretnice u svjetskoj povijesti i određuje uzroke koji su doveli do promjena i dugoročnih posljedica tih promjena.

ISHODI UČENJA	OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
1. Objašnjava kako su glavni događaji u vremenu povezani jedan s drugim i rekonstruira, prati i tumači određene oblike društva (društvene, gospodarske, kulturne, religijske, političke te svakodnevni život) u različitim kontekstima u povijesnome vremenu i različitim povijesnim razdobljima	Učenik:		
	Predočava povezanost ključnih događaja i/ili pojava i promjena kroz povijesna razdoblja	Ilustrira prekretnice u razvoju društva od prapovijesti do suvremenog doba ukazujući na njihove pozitivne i negativne posljedice	Formulira pretpostavke o značaju posljedica promjena u razvoju društva nakon ključnih događaja od prapovijesti do suvremenog doba

<p>2. Razumije trajanje nekih ideja u povijesnome vremenu i kako preplitanjem određenih ideja i povijesnih događaja može doći do novih povijesnih obrazaca</p>	<p>Opisuje ključne povijesne ideje koje su utjecale na važne promjene u društvu u određenom povijesnom kontekstu</p>	<p>Otkriva sličnosti i razlike određenih obilježja u društvu (privredne, kulturne, političke, religijske) oblikovanih pod utjecajem povijesnih ideja u određenom povijesnom kontekstu</p>	<p>Daje kritički osvrt na utjecaj promjena u društvu u određenom povijesnom kontekstu na odabranu ključnu povijesnu ideju</p>
<p>3. Utvrđuje na koji način dolazi do promjena u različitim povijesnim razdobljima, objašnjava kako se neki oblici mogu promijeniti, dok drugi ostaju isti; razumije složenost promjena i njihov utjecaj ne samo na politiku i tehnologiju, već i na vrijednosti i vjerovanja; utvrđuje ključne prekretnice u svjetskoj povijesti i određuje uzroke koji su doveli do promjena i dugoročnih posljedica tih promjena</p>	<p>Opisuje primjere utjecaja kontinuiteta i promjena kroz povijesna razdoblja (događaji, povijesne ideje, procesi) na cjelokupan razvoj društva</p>	<p>Ispituje utjecaj kontinuiteta i promjena kroz povijesna razdoblja na suvremeni život s naglaskom na povijesne ličnosti, događaje, pojave i procese</p>	<p>Procjenjuje značaj utjecaja kontinuiteta i promjena kroz povijesna razdoblja na suvremeni život i potkrjepljuje argumentima da promjene i razvoj nisu uvijek uvjet za napredak (npr. atomska bomba, epidemije....) čovječanstva</p>
	<p>Objašnjava ključne događaje iz prošlosti koji predstavljaju prekretnice u razvoju čovječanstva</p>	<p>Razvrstava po važnosti ključne događaje iz prošlosti koji predstavljaju prekretnice u razvoju čovječanstva</p>	<p>Daje kritički osvrt na značaj ključnih događaja iz prošlosti koji predstavljaju prekretnice u razvoju čovječanstva</p>

OBLAST 4: POVIJESNO ZNANJE I RAZUMIJEVANJE; UZROČNO-POSLEDIČNI ODNOSI

Ishodi učenja:

1. Objašnjava i međusobno razlikuje uzrok i posljedicu određenih povijesnih pojava.
2. Ukazuje na povezanost između određenih povijesnih događaja i širih društvenih, gospodarskih i političkih pravaca i razvoja.
3. Tumači složenost povijesnih uzroka i posljedica, kao i ograničenja da se utvrde uzrok i posljedica.

ISHODI UČENJA	OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
	Učenik:		
1. Objašnjava i međusobno razlikuje uzrok i posljedicu određenih povijesnih pojava	Objašnjava pojmove: uzrok, povod, posljedica na primjeru ključnih povijesnih događaja	Razvrstava po važnosti (npr. trenutačni – dugoročni, izravni – neizravni, lokalni - globalni) uzroke, povode i posljedice određenih povijesnih događaja, pojava i procesa	Kritički procjenjuje različite perspektive uzroka, povoda i posljedica određenih povijesnih događaja, pojava i procesa
	Izdvađa različite interpretacije uzroka, povoda i posljedica propitujući njihov vremenski kontekst	Ukazuje na različite interpretacije na primjerima uzroka, povoda i posljedica propitujući njihov vremenski kontekst	Prosuduje različite interpretacije uzroka, povoda i posljedica ključnih povijesnih događaja i na osnovu dobivenih rezultata izvodi zaključke
2. Ukazuje na povezanost između određenih povijesnih događaja i širih društvenih, gospodarskih i političkih pravaca i razvoja	Utvrđuje utjecaj posljedica prošlih događaja, pojava i procesa na društvene, gospodarske, političke i kulturne prilike u epohi kada su se dogodili	Utvrđuje po značaju utjecaj posljedica prošlih događaja, pojava i procesa na društvene, gospodarske, političke i kulturne prilike u epohi kada su se dogodili, kao i na sadašnjost	Tumači utjecaj posljedica prošlih događaja, pojava i procesa na društvene, gospodarske, političke i kulturne prilike u epohi kada su se dogodili, kao i na sadašnjost
3. Tumači složenost povijesnih uzroka i posljedica, kao i ograničenja da se utvrde uzrok i posljedica	Navodi povezanost pojedinih povijesnih osoba, događaja, pojava s uzrocima, povodima i posljedicama ključnih povijesnih događaja	Objašnjava povezanost pojedinih povijesnih ličnosti, događaja, pojava s uzrocima, povodima i posljedicama ključnih povijesnih događaja	Daje kritički osvrt na temelju relevantnih povijesnih izvora koji su uzroci i posljedice ključnih povijesnih događaja, pojava i procesa